

КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

спостерігачі
спостереження
громада
вибори
місцеві вибори
право
сільська громада
територіальна громада
кандидат
спостерігач
міська громада
законодавство
вибори
закон
громада
засідання
члени комісії
члени ДВК
мажоритарщик
вибори партійні списки
об'єднана громада
ОТГ
комісія
законодавство
партійні списки
спостерігач
ОТГ
члени комісії

ЗВІТ

за результатами довготермінового
та короткотермінового спостереження
за місцевими виборами 30 червня 2019 року

British Embassy
Kyiv

Звіт КВУ за результатами довготермінового та короткотермінового спостереження за місцевими виборами 30 червня 2019 року було розроблено ВГО «Комітет виборців України» й підготовлено в рамках проекту «Інформаційно-просвітницька кампанія щодо перших місцевих виборів у новостворених об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) та моніторинг виборів», що реалізується за фінансової підтримки Уряду Великої Британії. Висловлені тут думки жодним чином не відображають офіційної позиції Уряду Великої Британії.

Призначення виборів

20 квітня 2019 року Центральна виборча комісія призначила на 30 червня 2019 року перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів 66 об'єднаних територіальних громад (Постанова ЦВК №846). Вибори було призначено у Вінницькій, Волинській, Житомирській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській областях.

Також на 30 червня 2019 року було призначено додаткові, проміжні та повторні місцеві вибори в низці територіальних громад.

Утворення та діяльність виборчих комісій

22 квітня ЦВК ухвалила Календарний план основних організаційних заходів з підготовки та проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних

територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів 30 червня 2019 року (Постанова №852).

11 травня офіційно розпочався виборчий процес. До 18 травня мали бути утворені сільські, селищні, міські виборчі комісії та сформований їх склад у зв'язку з призначенням перших місцевих виборів.

КВУ відзначає, що процес формування територіальних виборчих комісій відбувся відповідно до вимог виборчого законодавства та з урахуванням визначених законом строків. Окремі проблеми в роботі ТВК були пов'язані з неналежним матеріально-технічним забезпеченням, а також фінансуванням діяльності комісій. Більшість членів комісій мали попередній досвід роботи в ТВК.

Щодо партійного представництва в ТВК, то залежно від регіону ситуація була такою: Житомирська область – найбільше представництво у ВО «Батьківщина», Запорізька область – ВО «Батьківщина» та «Опозиційний блок», Кіровоградська – ВО «Батьківщина», БПП «Солідарність», Радикальна партія Олега Ляшка (РПЛ), Одеська – ВО «Батьківщина», БПП «Солідарність», Полтавська – БПП «Солідарність», ВО «Батьківщина», Аграрна партія України, Рівненська – БПП «Солідарність», ВО «Батьківщина», РПЛ, Сумська – Аграрна партія України, ВО «Батьківщина», БПП «Солідарність», «Наш Край», Херсонська – РПЛ, ВО «Батьківщина», БПП «Солідарність», «Опозиційний блок».

ТВК вчасно провели перші засідання та забезпечили кворум. Утворення одномандатних і територіальних виборчих округів відбулося вчасно (до 22 травня) та відповідно до норм чинного законодавства. Рішення ТВК, як правило, оприлюднювалися згідно з вимогами закону. Окремі ТВК оприлюднювали рішення в соціальних мережах (наприклад, Драбівська ОТГ Черкаської області розміщувала текст рішень на сторінці у мережі Facebook).

До 14 червня мали бути утворені дільничні виборчі комісії. **КВУ оцінює процес формування дільничних виборчих комісій як такий, що відбувся відповідно до норм чинного законодавства.** Більшість членів комісій мали досвід роботи у виборчих комісіях (як правило, понад 60% членів комісій). Частина з них працювали в ДВК на виборах Президента України 31 березня 2019 року. Заміни членів ДВК мали поодинокий характер.

Труднощі з формуванням ДВК спостерігалися у Вінницькій області, де практично всі ДВК були сформовані за поданням голови відповідної ТВК. Загалом активність партій щодо висування кандидатур до складу ДВК була низькою, а тому склад таких комісій доповнювався за поданням відповідної ТВК. Зокрема, така ситуація склалася в Харківській (Олексіївська ОТГ), Житомирській (Словечанська ОТГ), Рівненській областях.

За оцінкою спостерігачів КВУ, найбільшу активність щодо висування кандидатур на посади членів ДВК проявила партія ВО «Батьківщина», яка подала найбільшу кількість кандидатур. У Словечанській ОТГ Житомирської області серед політичних партій лише ВО «Батьківщина» було подано кандидатури на посади членів ДВК. Також партія була найбільше представлена у Малинській ОТГ на Рівненщині, у Чернівецькій обл. (понад 70 членів ДВК), Вінницькій (понад 30 членів ДВК), Кіровоградській обл. (ВО «Батьківщина» – 21 член ДВК, Аграрна партія України – 16, РПЛ – 9), в Одеській обл. (більшість подань від ВО «Батьківщина» та Опозиційного блоку), в Луганській обл. (найбільше представлені «Батьківщина» і «Наш Край»). Також відносно активно заповнювали місця в комісіях Аграрна партія України і Радикальна партія Олега Ляшка. Лише в окремих регіонах активність у формуванні комісій продемонстрували партії «Наш Край» (Миколаївська обл.), БПП «Солідарність», «Опозиційний блок»

(Одеська обл.), «Воля» (Сумська обл.), «Народний Фронт» (Тернопільська обл.)

Традиційно члени ДВК порушували питання низького рівня оплати їхньої праці. Зокрема, на це вказували у Житомирській, Полтавській областях. У Полтавській області члени ДВК зазначали, що кошти на організацію виборів не надійшли вчасно і закупівлі доводилося робити «в борг» під особисті зобов'язання членів комісій.

Порушення в роботі ДВК мали поодинокий характер. В Одеській області в Іванівському районі Іванівська районна ТВК під час формування ДВК включила 2 членів ДВК в с. Буялик із місцем реєстрації в інших населених пунктах. У Київській області (Богуславська ОТГ) проблеми виникли з кандидатурами від кандидатів на посаду голів ОТГ, оскільки члени комісій іноді не знали, що їх було подано до складу ДВК.

Значні проблеми виникли під час формування ДВК в Глевахівській ОТГ на Київщині. Формування ДВК Васильківською районною ТВК відбулося без кворуму, в закритому режимі та під впливом одного з кандидатів на посаду селищного голови ОТГ. Київський окружний адміністративний суд визнав Постанову про створення ДВК Васильківської районної ТВК протиправною та скасував її.

За оцінкою спостерігачів КВУ, засідання ДВК відбувалися вчасно та відповідно до вимог чинного законодавства. Окремі затримки в роботі комісій спостерігалися в Кіровоградській та Полтавській областях (у м. Новий Буг виникли проблеми з організацією засідань, зокрема в приміщенні міської ради, де розташована комісія, не було вільного доступу до публічної інформації, що стосується виборів в ОТГ). Технічні проблеми в роботі комісій виникли в Одеській області (в с. Великоплоське та с. Зеленогірське низка постанов і протоколів засідань ДВК були видані без зазначення часу – спостерігачі КВУ вказали членами ДВК на такі помилки).

Списки виборців були підготовлені належним чином, скарги на їх якість мали поодинокий характер, однак традиційно проблеми стосувалися наявності в списках виборців так званих «мертвих душ».

Висування і реєстрація кандидатів

Участь у місцевих виборах
30 червня 2019 року взяли

36

політичних партій

Загалом
в Україні

352

політичні партії

Перелік партій, які ухвалили рішення про участь своїх місцевих організацій у виборах

- 1 Аграрна партія України
- 2 ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»
- 3 Партія ветеранів Афганістану
- 4 Партія Пенсіонерів України
- 5 Партія промисловців і підприємців України
- 6 Політична партія «Воля»
- 7 Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»
- 8 Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»

9	Політична партія Всеукраїнське об'єднання «ЧЕРКАЩАНИ»
10	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ МИКОЛИ ТОМЕНКА «РІДНА КРАЇНА»
11	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ»
12	Політична партія «Громадянська позиція»
13	Політична партія «Європейська партія України»
14	Політична партія Єдиний Центр
15	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ЗА КОНКРЕТНІ СПРАВИ»
16	Політична партія Конгрес Українських Націоналістів
17	Політична партія «Народний Рух України»
18	Політична партія «НАРОДНИЙ ФРОНТ»
19	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРПУС»
20	Політична партія «Наш Край»
21	Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»
22	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ОСНОВА»
23	Політична партія «ПРАВИЙ СЕКТОР»
24	Політична партія «Радикальна партія Олега Ляшка»
25	Політична партія «Рідне місто»
26	Політична партія «РОЗУМНА СИЛА»
27	Політична партія «Сила людей»
28	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ»

29	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА»
30	Політична партія «Українська Галицька партія»
31	Політична партія «Українська православна асамблея»
32	ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ – УКРОП»
33	Соціалістична партія України
34	Українська морська партія Сергія Ківалова
35	Українська Народна Партія
36	Українська республіканська партія

Таким чином, п'ять рейтингових політичних партій проігнорували вибори в об'єднаних територіальних громадах. Це політичні партії «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя», «Голос», «Сила і честь» і «Опозиційний блок».

У середньому за одне вакантне місце змагалися

депутата	голови ОТГ
3–5	4–6
кандидатів	кандидатів

КВУ оцінює процес висунення і реєстрації кандидатів як такий, що відбувався відповідно до норм чинного законодавства. Кількість висунутих кандидатур свідчить про те, що вибори були конкурентними.

В цілому серед партій, які висунули найбільше кандидатів: ВО «Батьківщина», Аграрна партія України, РПЛ, БПП «Солідарність», «Наш Край», УКРОП.

По міських ОТГ статистика є такою (вибори депутатів):

	Висунуто кандидатів
Аграрна партія України	196
Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	194
ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	159
Політична партія «Радикальна партія Олега Ляшка»	140
Політична партія «Наш Край»	133
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ – УКРОП»	114
Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	72
Політична партія «Народний Рух України»	71
Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»	68
Політична партія «Воля»	54
Політична партія «НАРОДНИЙ ФРОНТ»	51
Політична партія «Громадянська позиція»	48
Політична партія «РОЗУМНА СИЛА»	45
Українська республіканська партія	35

Політична партія «Українська Галицька партія»	34
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРПУС»	32
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ»	27
Партія ветеранів Афганістану	27
Політична партія «Українська православна асамблея»	27
Соціалістична партія України	27
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА»	25
Політична партія «Рідне місто»	25
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ МИКОЛИ ТОМЕНКА «РІДНА КРАЇНА»	23
Партія промисловців і підприємців України	15
Політична партія «Сила людей»	15
Політична партія «ПРАВИЙ СЕКТОР»	13
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ОСНОВА»	11

ЖИТОМИРСЬКА область

У Стриївській ОТГ на 22 місця – 61 кандидат (22 від ВО «Батьківщина», 13 – РПЛ, 6 – БПП «Солідарність», решта – самовисуванці), на посаду голови ОТГ – 4 кандидати.

СУМСЬКА область

У Білопільській ОТГ на 26 місць зареєстровано 183 кандидати, на посаду голови ОТГ – 5 осіб.

ВІННИЦЬКА область

У Літинській ОТГ на 26 вакантних місць депутатів було зареєстровано 97 кандидатів (усі самовисуванці), на посаду голови – 9 (усі самовисуванці), у Теплицькій ОТГ на 26 місць – 126 кандидатів (більшість самовисуванці, кілька кандидатів від ВО «Батьківщина», «Народного фронту», «Волі», УКРОП та «Самопоміч»), Павлівській ОТГ на 22 місця – 65 кандидатів, на посаду голови – 5 кандидатів (1 від «Європейської партії України», 4 – самовисуванці), Соболівській ОТГ на 16 місць депутатів – 51 кандидат, на посаду голови ОТГ – 2 кандидати.

РІВНЕНСЬКА область

У Малинській ОТГ на 22 місця – 66 кандидатів (13 від ВО «Батьківщина», 9 – від РПЛ, 44 – самовисуванці), на посаду голови – 4 кандидати, усі самовисуванці. У Степанській ОТГ на 22 місця – 76 кандидатів (ВО «Батьківщина» – 21, УКРОП – 16, ВО «Свобода» – 3, самовисування – 36), на посаду голови – 4 кандидати (1 – ВО «Свобода», 3 – самовисування).

ПОЛТАВСЬКА область

У Новоселицькій ОТГ на 22 місця – 57 кандидатів (22 – ВО «Батьківщина», 8 – УКРОП, 2 – «Воля», 9 – Аграрна партія України, 4 – РПЛ, 1 – «Самопоміч»), на посаду голови ОТГ – 3 кандидати.

ВОЛИНСЬКА область

У Мар'янівській ОТГ на 26 місць депутатів зареєстровано 127 кандидатів, на посаду голови ОТГ – 8 кандидатів (6 самовисуванців, 1 – ВО «Свобода», 1 – РПЛ).

ЧЕРКАСЬКА область

У Драбівській ОТГ на 26 місць – 90 кандидатів (26 – ВО «Батьківщина», 8 – Аграрна партія України, 18 – ВО «Черкащани», 1 – «Національний корпус»), на посаду голови ОТГ зареєстровано 7 кандидатів (5 самовисуванців, 1 – ВО «Батьківщина», 1 – Аграрна партія України). У Виноградській ОТГ потрібно було обрати 14 депутатів, на посади яких було зареєстровано 40 кандидатів (12 – ВО «Батьківщина», 7 – ВО «Черкащани», 7 – «Основа», 6 – РПЛ), на посаду голови ОТГ – 5 кандидатів (3 – самовисуванці, 1 – ВО «Батьківщина», 1 – РПЛ).

ЧЕРНІВЕЦЬКА область

У Карапчівській ОТГ на 22 місця – 31 кандидат (22 – ВО «Батьківщина», 5 – РПЛ, 4 – самовисування), на посаду голови ОТГ – 2 кандидати. У Ванчиковецькій ОТГ на 26 місць – 39 кандидатів, на посаду голови ОТГ – 7 осіб.

ІВАНО- ФРАНКІВСЬКА область

У Долинській ОТГ на 35 місць було зареєстровано 376 кандидатів, на посаду міського голови ОТГ – 10 кандидатів (6 – самовисування, по 1 – «Самопоміч», Аграрна партія України, ВО «Батьківщина», ВО «Свобода»).

МИКОЛАЇВСЬКА область

У Новобузькій ОТГ на 24 місця зареєстровано 255 кандидатів із 12 політичних партій, на посаду голови ОТГ — 10 кандидатів. По інших ОТГ області ситуація наступна така. Снігурівська ОТГ: обиралося 26 депутатів, зареєстровано 130 кандидатів (27 — «Наш Край», 27 — Аграрна партія України, 25 — ВО «Батьківщина», 24 — БПП «Солідарність», 18 — «Розумна сила», 7 — РПЛ, 2 — «Народний рух України»), на посаду голови ОТГ зареєструвалися 2 кандидати (обидва самовисуванці). Горохівська сільська ОТГ: обиралося 22 депутати, зареєстровано 56 кандидатів (9 — «Наш Край», 15 — Аграрна партія України, 13 — ВО «Батьківщина», 6 — БПП «Солідарність»), на посаду голови ОТГ зареєстровано 3 кандидати. Березнегуватська ОТГ: обиралося 26 депутатів, зареєстровано 150 кандидатів, на посаду голови ОТГ зареєстровано 10 кандидатів.

ХЕРСОНЬКА область

У Милівській ОТГ на 14 місць депутатів зареєстровано 61 кандидата (14 — від ВО «Батьківщина», 8 — Аграрної партії України, 7 — БПП «Солідарність», 6 — «Самопоміч», 4 — РПЛ, 3 — партії «Наш Край», 19 — самовисування). У Шляхівській ОТГ на 14 депутатів 60 кандидатів, на посаду голови ОТГ — 3 кандидати.

ОДЕСЬКА область

У Великопольській ОТГ на 22 місця – 67 кандидатів, на посаду голови ОТГ – 4 кандидати. У Зеленогірській ОТГ на 26 місць – 124 кандидати, на посаду голови ОТГ – 11 осіб.

Традиційно на виборах балотувалася значна кількість кандидатів – чинних голів громад чи місцевих депутатів.

Наприклад, в усіх п'яти ОТГ Вінницької області на посади голів ОТГ балотувалися чинні голови, на посади депутатів балотувалося 60% чинних депутатів. У Рівненській області в Малинській ОТГ балотувалися 16 чинних депутатів та 2 сільських голів, у Степанській ОТГ – 18 чинних депутатів і 2 чинних голів. У Черкаській області в Драбівській ОТГ балотувався чинний селищний голова, а також 18 чинних депутатів ради (із 24 депутатів загалом). У Херсонській області в Миловській ОТГ балотувалося 16 чинних депутатів ради. На Івано-Франківщині у Долинській ОТГ із 26 депутатів ради загалом 22 балотувалися на виборах, також балотувався міський голова Долини на посаду голови ОТГ.

Частина кандидатів змінили суб'єкт висування порівняно з місцевими виборами 2015 року, коли вони також балотувалися.

Наприклад, на Вінниччині в смт Літин голова громади в 2015 році балотувався від ВО «Батьківщина», на виборах 30 червня – як самовисуванець. У Кіровоградській області в Петрівській ОТГ 9 кандидатів, які в 2015 році балотувалися від БПП «Солідарність», змінили суб'єкт висування і балотувалися шляхом самовисування. У Чернігівській області у Борзнянській ОТГ кандидат на посаду голови ОТГ в 2015 році балотувався від ВО «Батьківщина», на виборах 30 червня – від «Самопоміч».

Спостерігачі КВУ відзначили як проблему реєстрацію так званих двійників в окремих громадах.

Так, у Київській області

у Богуславі було зареєстровано двох кандидатів із прізвищем Дяченко: один із них — чинний міський голова, інший — 18-річний громадянин. Також у Циблівській ОТГ було зареєстровано двійника чинного сільського голови Балагути Олександра Михайловича — Балагуту Олександра Олександровича.

Ведення агітації

За оцінкою регіональних спостерігачів КВУ, рівень активності агітаційної кампанії був досить низьким. Серед політичних партій відносно помітну агітаційну кампанію проводили ВО «Батьківщина» і Аграрна партія України. Дещо менш активними були РПЛ і БПП «Солідарність». В окремих областях активізувалися ВО «Черкащани» (Черкаська обл.), партія «УКРОП» (Рівненська обл.), ВО «Свобода» (Волинська обл.), «Наш Край» (Луганська обл.).

Агітаційна діяльність, як правило, зводилася до особистих зустрічей кандидатів із виборцями. Наприклад, 22 червня кандидат В. Фишук прибув із візитом до селища Мар'янівка та с. Бужани Мар'янівської ОТГ (Волинська обл.) на зустріч із виборцями.

Найпоширеніша форма агітації — так звана технологія «від дверей до дверей», у рамках якої кандидати особисто відвідували громадян задля агітації.

Агітаційна продукція використовувалася лише подекуди. На Черкащині (с. Самгородок, Ротмістрівська ОТГ) лише один кандидат використовував друковану агітпродукцію, яку зареєстрував у ТВК. В Івано-Франківській обл. (Долинська ОТГ) практично вся агітаційна компанія звелася до розповсюдження листівок і встановлення кількох агітаційних наметів. У Черкаській області в Драбові й Винограді відбулись дебати кандидатів на посаду голови ОТГ.

Спостерігачі КВУ відзначали, що ведення агітації переважно відбувалося з дотриманням вимог чинного законодавства. Випадки використання недоброчесних технологій (спроби підкупу виборців, застосування адмінресурсу) мали поодинокий характер. Зокрема, на Вінниччині керівники Літинської РДА були залучені до агітації за одного з кандидатів, який є чиновником: працівникам комунальних установ та організацій вказували голосувати за цього кандидата.

Відповідно до ч. 2 ст. 60 Закону «Про місцеві вибори» кандидатам, які обіймають посади в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, у військових частинах (формуваннях), на державних, комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях (у тому числі за сумісництвом), забороняється залучати до передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб, службовий транспорт, засоби зв'язку, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.

Серед інших порушень — розміщення агітаційних матеріалів без вихідних даних. Так, на Волині від імені кандидата-самовисуванця О. Марищука в селищі Мар'янівка було розміщено 2 білборди без вихідних даних. Відповідно до ч. 2 ст. 56 Закону «Про місцеві вибори» друкований агітаційний матеріал має містити відомості про замовника та установу, що здійснила друк, його тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск. Розповсюдження друкованих агітаційних матеріалів без зазначених відомостей забороняється.

Також спостерігачі КВУ повідомили про використання технологій чорного PR, що стосувалися поширення негативної інформації про кандидатів. Так, у Черкаській області (Драбівська ОТГ) у соціальних мережах в місцевих регіональних групах

поширювалася негативна інформація щодо однієї з кандидаток на посаду голови ОТГ С. Орел, начальниці відділу культури РДА. Крім того, традиційно використовувалася технологія поширення чуток — місцевих жителів свідомо залякували наслідками перемоги на виборах того чи іншого кандидата. Наприклад, у Херсонській області противники одного з кандидатів на посаду голови ОТГ розповідали селянам, що в разі перемоги кандидата ОТГ буде приєднано до районного центру, міста Берислава.

День голосування

За оцінкою КВУ, день голосування в цілому пройшов відповідно до норм чинного законодавства та без значних порушень, які могли би вплинути на результат волевиявлення громадян. Офіційні спостерігачі КВУ зафіксували низку проблем та порушень під час організації процесу голосування та у підготовці до нього, однак ці порушення не мали системного характеру та не були такими, що могли би суттєво вплинути на результати волевиявлення громадян. Серед найтипівіших порушень: помилки в роботі дільничних виборчих комісій, спроби видачі бюлетенів особам без належних документів, розголошення таємниці голосування, агітація в день виборів та поширення провокаційних матеріалів агітаційного характеру.

У день голосування було зафіксовано спроби недопущення спостерігачів до спостереження за виборами. У Миколаївській області в с. Новомар'ївка члени ДВК намагалися не допустити спостерігача КВУ на ранкове засідання комісії, вважаючи, що спостерігач має право перебувати на дільниці лише з восьмої ранку. Після спілкування з комісією та посилання на норми Закону комісія допустила представника КВУ до спостереження.

Традиційно в сільській місцевості зафіксовано спроби видачі бюлетенів без належних документів. Зокрема, у Рівненській області в с. Сестрятин Радивилівського району було зафіксовано кілька спроб видачі бюлетенів без паспорту. Виборці мотивували бажання проголосувати без документу тим фактом, що члени комісії особисто знають цих осіб. У с. Кузьмівка Сарненського району Рівненської області літнє подружжя виявило бажання проголосувати без паспортів. Однак коли представник КВУ намагався зафіксувати цей факт, знімаючи на відео, члени комісії пояснили чоловіку та дружині, щоб без пред'явлення паспорта голосувати заборонено. Спроби видачі бюлетенів без належних документів також було зафіксовано в Горохівській ОТГ Миколаївської області – в результаті ДВК відмовилася видавати бюлетені особам без документів. В смт Березнегувате на ділянці стався конфлікт між виборцем та членами ДВК. Комісія, діючи в рамках закону, не видала виборцю бюлетень, оскільки громадянин надав посвідчення водія. У с. Новоолександрівка виборець прибув голосувати з ксерокопією паспорту, тож комісія правомірно відмовила особі у видачі бюлетеню.

У день виборів виникали окремі проблеми, пов'язані з порушенням таємниці голосування. Так, у Миколаївській області на виборчій ділянці в с. Мігія Первомайського району ДВК було неправильно облаштовано й розташовано кабінки для таємного голосування. У результаті виборці могли спостерігати, як голосують інші громадяни. Після зауваження спостерігачів КВУ комісія усунула порушення.

Проблемою в день голосування стало поширення провокаційних матеріалів агітаційного характеру. Так, спостерігачі КВУ повідомляли про поширення провокативних агітаційних матеріалів у Пологівській ОТГ Запорізької області. Напередодні дня голосування в поштових скриньках місцевих жителів з'явилися агітаційні листівки, в яких містився заклик

підтримати на виборах партію «Батьківщина». У листівках було вказано, що партія «Слуга народу» перебуває на етапі формування своїх осередків, а тому на виборах в Пологівській ОТГ варто підтримати партію «Батьківщина», яка нібито є партнером «Слуги народу» в парламенті. Листівки були виконані в стилістиці партії «Слуга народу». Представники обласної організації «Батьківщини» повідомили КВУ, що не мали жодного стосунку до поширення таких матеріалів.

У день голосування спостерігачі КВУ повідомили про підвезення виборців до дільниць. Так, у с. Іванне Дубенського району Рівненської області представник КВУ став свідком ситуації, коли один із кандидатів у депутати підвіз на дільницю кількох виборців.

На окремих дільницях спостерігалися організаційні проблеми в роботі комісій. Так, у Паланській ОТГ у с. Юрківка Черкаської області був відсутній журнал реєстрації, унаслідок чого спостерігачі реєструвалися на звичайному аркуші паперу. На одній із дільниць на виборах депутатів Сутисківської сільської ради Тиврівського району Вінницької області спостерігачі КВУ виявили, що виборці одного з округів помилково отримали бюлетені іншого округу. Юрист мобільної групи КВУ рекомендував секретареві ДВК скласти акти відповідно до Постанови ЦВК №177 і долучити їх до відповідних протоколів підрахунку голосів. У Луганській області на дільницях і в сільських ТВК, як правило, були відсутні інформаційні дошки. Постанови комісій розміщено в різних місцях. Також були відсутні спеціальні конверти для запечатування протоколів, натомість видані звичайні поштові конверти.

Спостерігачі КВУ зафіксували наявність незаконних агітаційних матеріалів у день голосування. Зокрема, це стосувалося розміщення матеріалів у невідповідних місцях. Так, у с. Бугаївка Радивилівського району Рівненської області агітаційні матеріали було розміщено на стовпах електроопор.

У середньому явка на виборах становила близько 45%, однак в окремих громадах вона значно відрізнялася. Так, на Запоріжжі найвища явка була в Новоолександрівській ОТГ (48%), найнижча – у Пологівській (30%). На Буковині у Карапчівській ОТГ явка виборців становила 33%, у Ванчиковецькій громаді – 41%. На Луганщині найвищу явку зафіксовано в Коломийчеській ОТГ (53,7 %), найнижчу – в Підгорівській ОТГ (30,2 %). На Сумщині явка була такою: Білопільська ОТГ – 33,5%, Річківська ОТГ – 49,7%, Липоводолинська ОТГ – 50,1%, Синівська ОТГ – 64,3%. На Волині (Мар'янівська ОТГ) явка становила 51%. В Івано-Франківській області (Долинська ОТГ) явка становила 36,6%. У Херсонській області явка була такою: Шляхівська ОТГ – 50,2%, Милівська ОТГ – 35,8%

За результатами виборів найбільше обраних депутатів

За інформацією спостерігачів КВУ, процес встановлення результатів виборів переважно проходив у безконфліктній атмосфері та відповідно до норм чинного законодавства. Традиційною проблемою стали помилки членів комісій внаслідок некоректного розуміння виборчого законодавства (зокрема, щодо різниці між недійсними бюлетенями та бюлетенями, які не підлягають врахуванню, щодо обрахунку кількості виборців, які голосували за місцем перебування тощо). В окремих ОТГ було призначено повторне голосування, оскільки кандидати набрали однакову кількість голосів (Вінницька обл., Миколаївська обл.).

547

**обраних депутатів
місцевих рад –
самовисуванці**

**Результати перших місцевих виборів депутатів
місцевих рад 30 червня 2019 року
(дані по 61 із загалом 66 ОТГ)**

	Обрано депутатів
Самовисування	547
Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	284
Аграрна партія України	105
Політична партія «Наш край»	93
Політична партія «Радикальна партія Олега Ляшка»	53
ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»	42
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ – УКРОП»	25
Політична партія Всеукраїнське об'єднання «ЧЕРКАЩАНИ»	15
Українська республіканська партія	8
Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»	7
Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ»	7

ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ОСНОВА»	6
Політична партія «РОЗУМНА СИЛА»	6
Політична партія «Народний Рух України»	5
Політична партія «НАРОДНИЙ ФРОНТ»	5
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ»	5
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ЗА КОНКРЕТНІ СПРАВИ»	4
Політична партія «Європейська партія України»	3
Політична партія «Рідне місто»	3
Політична партія «Українська православна асамблея»	3
Політична партія «Воля»	2
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ МИКОЛИ ТОМЕНКА «РІДНА КРАЇНА»	2
Політична партія «Громадянська позиція»	2
Політична партія «Сила людей»	2
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА»	2
Соціалістична партія України	2
ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРПУС»	1

За результатами виборів голів ОТГ найбільше переможців серед кандидатів-самовисуванців (53 голови ОТГ), троє голів ОТГ обрано від ВО «Батьківщина», двоє – від партії «Наш Край», по одному голові ОТГ у ВО «Свобода», «Європейської партії України» та РПЛ (дані по 61 із загальною 66 ОТГ).

ДЛЯ НОТАТОК

